

26.09x32.64	1	עמוד 23	ב י ר - הארץ +	26/02/2014	41285401-5
בית חולים ברזיל - 80829					

תוכן שיווקי

ים של דמעות

רבים סובלים ממחסור בדמעות שמוביל לתחושת צריבה, גירוד וכאב בעיניים. כיום ניתן לטפל במחלת העין היבשה באמצעות דמעות מלאכותיות, תרופות מרשם ואפילו ניתוח פשוט

פרופ' אור קייזרמן מנהל שירות הקרנית בבית החולים ברזיל

אחרי שעות נהיגה רבות או יום שלם במשרד מול המחשב, ולפעמים אחרי טיול בחוץ או היחשפות לרוח ולשמש, אתם עלולים לסבול מתחושות שונות בעיניים שמציקות ומפריעות לכם בהתנהלות הרגילה. עייפות, צריבה, גירוד או תחושת יובש וכאב בעיניים יכולים להצביע לעתים על מחלת העין היבשה, שעלולה לפגוע מאוד באיכות החיים של הסובלים ממנה. מחלת העין היבשה היא בעיה נפוצה מאוד ושכיחותה עומדת על 15% מאוכלוסיית העולם. בקרב מרכיבי עדשות המגע השכיחות גדולה אף יותר, ועולה ל-50%. זוהי הסיבה השנייה בשכיחותה לפניות לרופאי העיניים בארץ.

מחלת העין היבשה נגרמת בגלל ייצור מועט ובלתי סדיר של דמעות, המשחקות תפקיד חיוני בבריאות ובתפקוד העיניים. לעתים היא נוצרת בגלל ייצור דמעות באיכות ירודה ולא מאוזנת, הפוגעת במסך הדמעות ובהרכבו. מדוע חיוני כל כך שהדמעות יהיו תקינות? הדמעות משמנות את העין באופן תמידי ועוזרות לשמור עליה מפני אבק או גורמים זרים שעלולים להיכנס אליה. כך, כשנכנס לעין גוף זר, נוצרות "דמעות רפלקס" שתפקידן לנטוף אותו מיד החוצה. מלבד זאת, הדמעות מכילות חומרים המסייעים במלחמה של המערכת החיסונית נגד חיידקים, הן מחליקות את פני שטח העין כך שבזמן מיצמוץ העפעף לא ישרוט את העין והן מיצרות פני שטח עין חלקים ובכך מביטחות את איכות הראיה. אדם שעניו יבשות איכות הראיה שלו יכולה להיכנס קשות.

"בסל הבריאות 2014 מתחבאת בשורה משמעותית מאוד לסובלים מיובש בעיניים כתוצאה מGVHDM שמקורו בהשתלת מח עצם ולסובלים מתסמונת שיוגרן"

גם לעפעפיים יש תפקיד חשוב בשמירה על תפקוד תקין של העיניים, בעיקר באמצעות פעולת המצמוץ שמפזרת את הדמעות על פני שטח העין באופן אחיד ורציף. גם פגיעה במצמוץ הלא רצוני עלולה להוביל להתייבשות של העין, כיוון שהדמעות מתאדות מהר יותר או לא מתפזרות היטב.

גורמים נוספים לעיניים יבשות הם שינויים הורמונליים אצל נשים בגיל הבולת, ירידה בתחושת הקרנית שמובילה לירידה בתדירות המצמוץ, וכן שימוש במספר רב של תרופות.

דמעות מלאכותיות

הטיפול במחלת העין היבשה כיום כולל כמה אפשרויות טיפול יעילות ומתקדמות מאוד שדואגות להקלת התסמינים, ומטפלות בעיקר בדמעות עצמן. תרופות המסופקות באמצעות מרשם יכולות לטפל גם בבסיס המחלה ובגורמים לה.

הפתרון הפופולרי ביותר הוא הוספת דמעות מלאכותיות לעיניים באמצעות תכשירי טיפוח שאינם מצריכים מרשם. תחליפי הדמעות הללו מכילים חומרים צמיגיים לשיפור רמת הלחות בעין, ומקלים (אם כי באופן זמני בלבד) על הסימפטומים של היובש בעיניים. הדמעות המלאכותיות מופיעות בכמה צורות, ובהן בקבוק רב פעמי עם חומר משמר המשמש

לטיפול מתמשך, או תכשירים ללא חומר משמר המגיעים באמפולות קטנות לשימוש חד יומי. ישנם גם תחליפי דמעות המופיעים בצורה של ג'ל או משחה, שמרקמם צמיג יותר מהתמיסה הרגילה. תחליפים אלו מתאימים במיוחד להענקת לחות לעין במהלך שנת הלילה. אסטרטגיית הטיפול היעילה ביותר כיום למחלת העין היבשה היא שימוש בתרופות מרשם הפעילות ישירות על פני השטח של העין, בצורת טיפוח עיניים. בניגוד לדמעות מלאכותיות הניתנות לקנייה בבית המרקחת ללא מרשם, כאן מדובר בתרופות ייעודיות המצריכות מרשם לטיפול במחלת העין היבשה ובמקרים אחרים שבהם יורד ייצור הדמעות.

מטפלים במחלה עצמה

קיים מגוון רב של תרופות מרשם המשמשות כיום לטיפול בעיניים יבשות. החל מטיפוח הסטרואידים שנועדו לטפל בעיניים אדומות ודלקתיות ועבור לטיפוח ומשחות אנטיביוטיות המטפלות בזיהומים אפשריים. למרות שסטרואידים יכולים להקל משמעותית על הסימפטום של עין יבשה השימוש בהן מוגבל עקב תופעות לוואי קשות כמו קטרקט וגלאוקומה. תרופה אחרת שאינה סטרואידית ויכולה לעזור משמעותית לטפל במחלה מכילה את החומר הפעיל ציקלוספורין (Cyclosporine) בריכוז של 0.05%. המשמשת להגברת ייצור הדמעות הטבעי במטופלים עם ייצור דמעות מופחת או ירוד. במחקרים שנערכו הציגה התרופה תוצאות טובות מאוד בטיפול במחלת העין היבשה. בסל הבריאות 2014 מתחבאת בשורה משמעותית מאוד לסובלים מיובש בעיניים כתוצאה מGVHDM שמקורו בהשתלת מח עצם ולסובלים מתסמונת שיוגרן.

חולים אלו יוכלו לקבל את תרופה זו במחיר מנה בקופת החולים אם יעמדו בקריטריונים כפי שהוגדרו בוועדת הסל. לעיתים מחלת העיניים היבשות יכולה להיות סימן ראשון לבעיה אחרת - דלקת כרונית של שפת העפעף הנקראת גם בלפריטיס (דלקת עפעפיים). במקרים אלה הטיפול בעין היבשה לבדו לא יספק את הפתרון הדרוש ויש לטפל בראש וראשונה בדלקת העפעף. טיפולים כגון משחות עפעפיים, טיפוח בטפילי עפעף (כגון טפיל הדמודקס) וטיפול בבלוטות עפעף סתומות באמצעות תכשיר לניקוי עפעפיים כדוגמת נאוי בלאך הן רק מקצת הטיפולים הקיימים להתמודד עם דלקת עפעפיים כרונית והעיניים היבשות הנגרמות עקב כך.

אם ניסיתם את תחליפי הדמעות וגם את התרופות במרשם והבעיה עדיין מציקה לכם, לעתים יש לעבור לפתרון ניתוחי פשוט שיכול להועיל למחלת העין היבשה הכרונית: חסימת פתחי ניקוז הדמעות בעיניים. הדמעות מתנקזות אל מחוץ לעין דרך פתחים קטנים בקצות העפעפיים, ומשם הן מגיעות אל חלל האף. כשיש מחסור משמעותי בנפח הדמעות, יכול רופא עיניים להחדיר אטמי סיליקון זעירים לפתחי תעלות ניקוז הדמעות, וכך למנוע את ניקוז הדמעות אל חלל האף. הטיפול, שמתבצע בפעולה מרפאתית פשוטה, יכול להביא להקלה רבה ביובש העיניים. לסיכום, עיניים יבשות הן מצב נפוץ ומציק במיוחד. עקב ריבוי הגורמים והטיפולים הקיים בתחום רק איבחון מקצועי והתאמת הטיפול התרופתי לעצם בעיה הקיימת יוכלו לתת את הפתרון לבעיה נפוצה ומטרידה זו

לפרטים נוספים בנושא עין יבשה dryeye.co.il

